

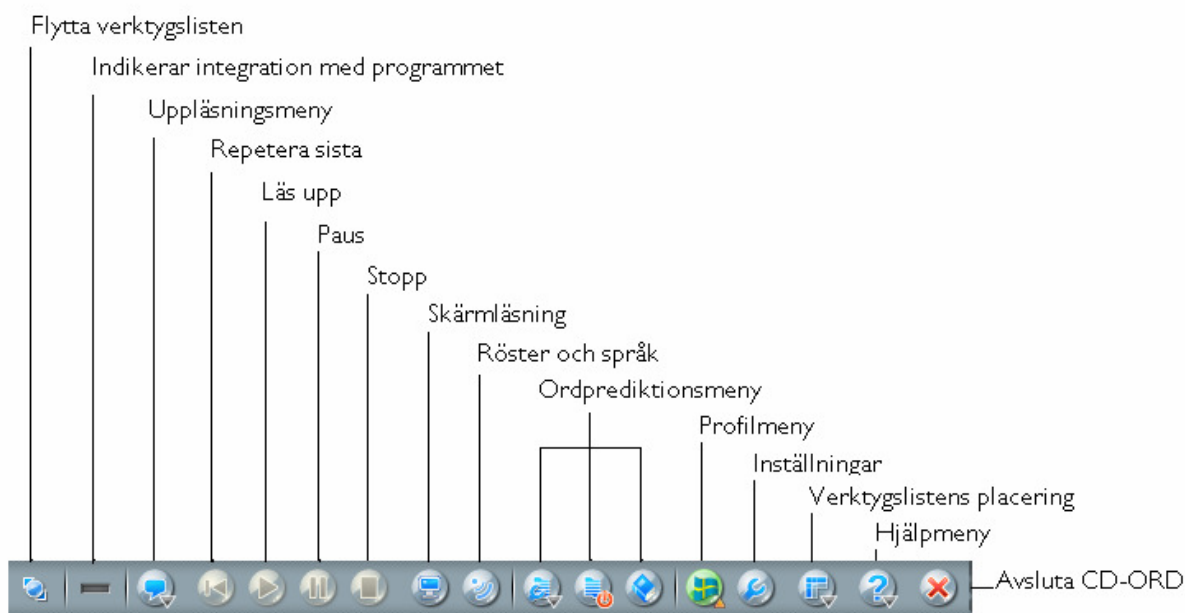
Lathund för CD-Ord

CD-Ord är ett pedagogiskt verktyg som kan användas som ett stöd i läs- och skrivprocessen. Du kan få text uppläst i olika programvaror såsom Word, Power Point och Excel samt på Internet. CD-Ord kan också läsa allt som står på skärmen i menyer och liknande.

För att starta CD-Ord dubbelklickar du på ikonen på skrivbordet . En verktygslist öppnar sig högst upp på din skärm och du kan nu göra olika inställningar för att CD-Ord ska passa för dig. Du ser också CD-Ords symbol nere i skärmens högra hörn.

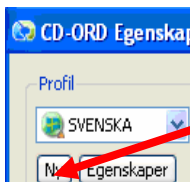
Bilden nedan visar verktygslistan samt en kort förklaring för respektive ikon. Om du låter musmarkören vila över ett alternativ på skärmen, visas ett verktygstips som beskriver funktionen.

Skapa ny profil

Att skapa en ny profil är ett bra sätt att lära sig programmet och dess inställningar.

För att göra en ny profil klickar du på . Högst upp i vänstra hörnet finns Profilrutan med alternativet *Ny* och *Egenskaper*. Klicka på *Ny*.

Den första sidan som kommer upp är *Underlag*. Utgå gärna från aktuella inställningar så har du en bra bas att justera utifrån. Klicka nu på pilarna framåt.

Sida två kallas för *Namngivning*. Här ska du döpa din profil. Välj elevens namn, eller exempelvis nybörjare om du ska göra inställningar som passar för lägre årskurser. Klicka på pilarna framåt.

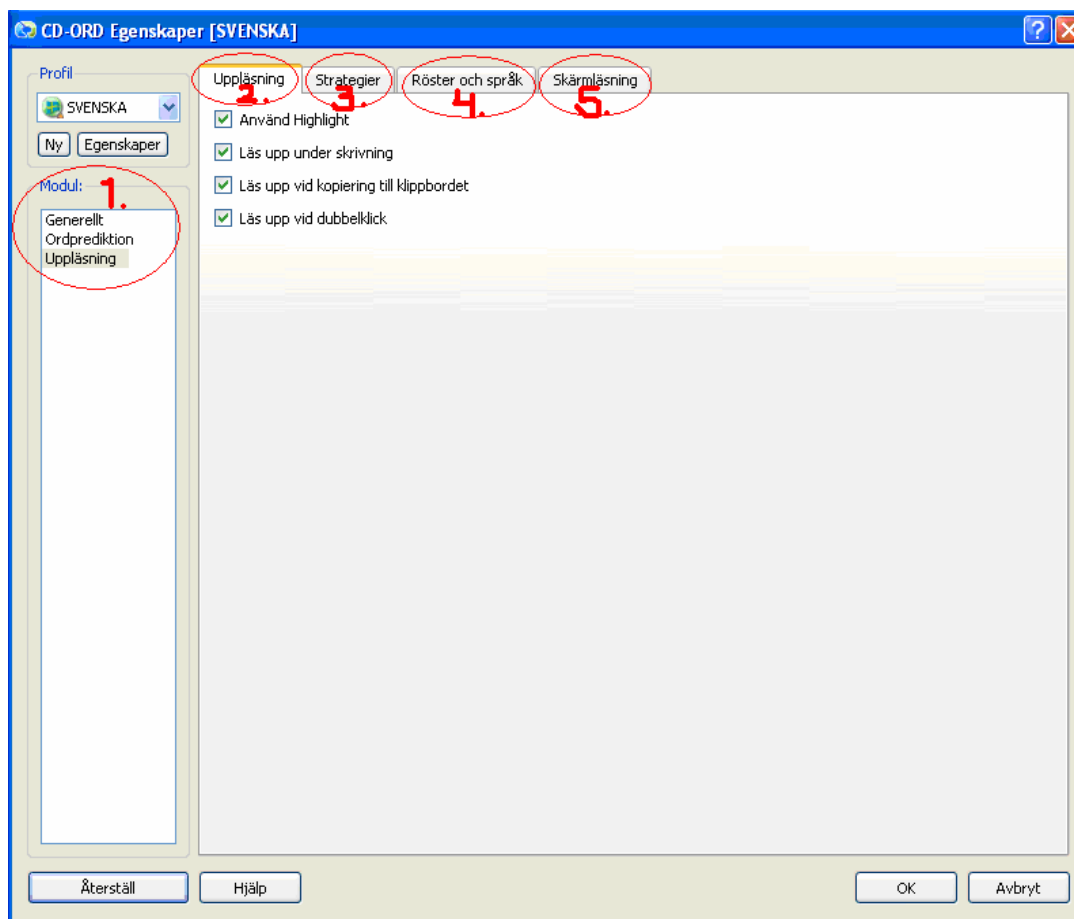
Sidan tre innehåller *Konfigurationsinställningar*.

- *Generellt*
 - *Funktioner*: välj vilka alternativ som skall finnas för verktygslisten genom att bocka i och ur funktionerna. Utifrån elevens behov kan du på detta sätt välja vilka ikoner i verktygslisten som ska vara synliga
 - *Inställningar av Ikonstorlek, Knappnader och Position* (till höger i fönstret) är en smaksak.
 - *Tangentbordsgenvägar* är ett annat ord för kortkommandon, exempelvis kan du trycka på F2 för att få textens uppläst. Du ser dessa *Tangentbordsgenvägar* när du klickar på pilarna framåt och kan där göra specifika inställningar.
- *Ordprediktion*
 - Klicka på pilarna framåt för att gå vidare till *Ordprediktion*. Under *Ordprediktion* i kolumnen till vänster kan du göra många olika inställningar. En användbar funktion är storlek på ordlista.

- *Uppläsning*

- Under *Uppläsning* (1) finns också en flik som heter *Uppläsning* (2). Här kan du göra inställningar för när texten ska läsas upp. Du kan också välja om du vill att det ord som blir uppläst ska markeras (*Använd Highlight*).

- Under *Strategier* (3) är det viktigt att göra inställningar (vad som ska läsas upp) anpassade för eleven. Om den inställning du vill ha inte finns så kan du klicka på *skapa* för att göra en ny strategi.
- *Röstinställningar* under fliken *Röster och språk* (4) innehåller de inställningar som senare kommer att vara standard för denna profil. Hastighet, volym, tonhöjd och röst är justerbara.
- Om du i din profil vill ha med *Skärmläsning* (5) så skall du markera detta. *Skärmläsning* innebär att man kan få menyer upplästa, liksom rubriker, flikar, mm.

Slutligen när du klickar på *Klar* är din profil skapad och du kan välja om du vill att den ska vara lösenordsskyddad. Det kan vara bra att utnyttja lösenord för specifika elever eller om du inte vill att andra ska kunna ändra på profilens grundinställningar.

CD-Ords ikoner och funktioner med korta förklaringar:

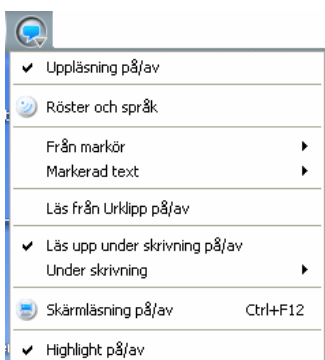
Flytta verktygslistan: Här flyttar du verktygslistan. Verktygslistan kan vara "flytande" vilket innebär att den kan placeras var som helst på skärmen. Detta görs genom att dra med musen på kulan. Den kan också låsas i vertikalt eller horisontellt läge genom att klicka på de blå pilarna.

Indikerar integration med programmet: Om strecket lyser ljusblått har CD-Ord full integration med programmet som du arbetar i. Om indikatorn är grå är det begränsad användning av CD-Ord.

Uppläsningssmeny: Pilen vid pratbubblan indikerar att det finns en meny. Denna ser ut så här:

- Här kan du välja *Uppläsning på/av*.
- Om du markerar *Highlight* markeras det ord som blir uppläst.
- *Skärmläsning* är för läsning av menyerna på datorn.
- Vid ljudning väljer du att bocka för *bokstav, ord och mening* i menyen *Under skrivning*.
- Var noga med att du har gjort lämpliga inställningar under rubrikerna *Från markör* och *Markerad text*.

Repetera sista: Repeterar det som lästes senast under pågående läsning.

Läs upp: Startar uppläsningen utifrån markörens placering i texten, utifrån markerad text eller för att fortsätta uppläsningen efter paus.

Paus: med paus kan du pausa i uppläsningen, fortsatt genom att klicka på *Läs upp*- knappen.

Stopp: Stoppar uppläsningen helt.

Skärmläsning: Läser upp menyer och annan information som finns på skärmen.

Röster och språk: Ger snabbåtkomst till röster och språk. Kan också nås via ikonen *Inställningar*.

Ordprediktionsmeny: Innebär att programmet kan ge förslag på ord. Alla dessa ikoner hör till ordprediktionsfunktionen. När funktionen är igång syns följande meny där du kan få förslag på ord. En liknande funktion finns i de flesta mobiltelefoner när man skriver SMS för att det ska gå lite snabbare. För att öppna eller stänga rutan med

1	man
2	mannen
3	manliga
4	mannens
5	mandat
6	manus
7	manchester
8	mans
9	manlig
0	mandy

Ordprediktion klickar du på denna ikon i verktygslistan .

Profilmeny: Grundinställningen är baserad på språk. Använder du den *Svenska profilen* så kommer CD-Ord att visa förslag på svenska ord då ordprediktionen är påslagen. Den svenska profilen är anpassad så att den ska passa för personer med läs- och skrivsvårigheter och används som standard då CD-Ord slås på första gången.

Svenska mini är lämplig för personer som har användning av mycket avgränsade funktioner. *Svenska mini* har stora ikoner, innehåller färre funktioner och har en mer begränsad ordlista.

Den *Avancerade profilen* visar alla funktioner och ordlistan är utvidgad.

Den *Engelska profilen* innehåller förslag på engelska ord och läser upp texten med Emily eller annan engelsk röst. Den *Engelska profilen* är anpassad för personer med läs- och skrivsvårigheter. Detsamma gäller för den *Tyska profilen*.

Har du skapat egna profiler för elever hittar du dem under profilmyn. Ikonens utseende förändras beroende på val av profil.

Inställningar: Används för att ändra inställningar eller för att skapa ny profil.

Verktygslistens placering: Här kan du låsa och ändra verktygslistens placeringen på skärmen.

Hjälpmeny: Här kan du få hjälp och information om CD-Ord samt en mer detaljerad manual än denna.

Avsluta CD-Ord

